

Prince of Songkla University
Faculty of Engineering

Final Examination: Semester 2

Academic Year: 2011

Date: February 21, 2012

Time: 9:00-12:00

Subject: 226-403 Particulate Materials Technology

Room: S201

ทฤษฎีในการสอบ โทษขั้นต่ำปรับตกในรายวิชานั้นและพักการเรียน 1 ภาคการศึกษา

Name ..... Last name ..... Student ID.....

Instruction:

1. There are 11 questions 100 points and Bonus 10 points (9 pages)
2. Attempt all questions.
3. Only a hand-written note on two-sided A4 and a calculator are allowed.
4. Borrowing things form other students is prohibited.

Napisphon Meemongkol

Instructor

ข้อที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ข้อที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	20		7	5	
2	10		8	5	
3	5		9	5	
4	10		10	5	
5	5		11	20	
6	10		12	10	

d

1. (20 คะแนน) จงจับคู่โดยนำหัวข้อของข้อความทางด้านขวามือที่มีใจความสอดคล้องที่สุดกับข้อความทางด้านซ้ายมาใส่ไว้หน้าหัวข้อทางด้านซ้าย

.....	1. พลังงานพื้นผิวและความดันก๊าซในรูพรุนมีผลต่ออัตราการแน่นตัว	ก) ส่งผลให้เกิดการแน่นตัว
.....	2. เหมาะสำหรับการขึ้นงานที่มีหน้าตัดคงที่ มีความยาวสูง	ข) การอบผนึกเฟสของเหลว
.....	3. เหมาะสำหรับการขึ้นรูปชิ้นงานขนาดเล็ก และมีปริมาณการผลิตสูง	ค) การฉีดขึ้นรูปผงโลหะ
.....	4. ขั้นตอนที่รวมเอาการเผาไล่สารหล่อลื่น และสารยึดออกจากชิ้นงาน	ง) HIP
.....	5. กระบวนการเปลี่ยนรูปที่มีอัตราการเพิ่มความเครียดสูง	จ) การอบผนึกขั้นตอนสุดท้าย
.....	6. เครื่องมือหนึ่งที่ใช้วัดปริมาณการหดตัวระหว่างอบผนึก	ฉ) ไดลาโทมิเตอร์
.....	7. ลักษณะเตาอบผนึกที่ไม่เหมาะสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนจากผงวัสดุ	ช) ทำให้ไม่เกิดการแน่นตัว
.....	8. การแยกตัวของรูพรุนออกจากขอบเกรน	ซ) Surface transport
.....	9. พฤติกรรมแรกที่เกิดขึ้นเมื่อมีแรงกระทำในการอัดขึ้นรูป	ฌ) Viscous flow
.....	10. กรรมวิธีการขึ้นรูปที่ไม่ใช้แรงกระทำหรือใช้แรงกระทำต่ำ	ญ) Shaping
.....	11. ใช้ผลิตชิ้นงานขนาดใหญ่ โดยใช้แรงอัดต่ำ	ฎ) Rearrangement
.....	12. พลาสติกที่นิยมนำมาใช้เป็นสารยึด	ฏ) Coordination number
.....	13. วิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนรูป และการไหลของวัสดุ	ฐ) การอบผนึกขั้นตอนกลาง
.....	14. ผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นรูปด้วยวิธี Shaping	ฑ) Plastic flow
.....	15. ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุด ของการขึ้นรูปด้วยวิธี Slurry techniques	ฒ) Apparent density
.....	16. ความหนาแน่นที่เกิดขึ้นภายหลังการสันผงวัสดุที่อยู่ในภาชนะ	ณ) Compaction
.....	17. จำนวนอนุภาคที่อยู่ใกล้ขีดรอบอนุภาคหนึ่งๆ	ด) Hot pressing
.....	18. แม่พิมพ์ชนิดที่มีการเคลื่อนที่ของพื้นที่ตัวเดียว แต่เสมือนมีพื้นที่สองตัวเคลื่อนหาแม่พิมพ์	ต) Powder forging
.....	19. กระบวนการผลิตที่ให้ทั้งความร้อนและแรงอัดจากทุกทิศทาง ในเวลาเดียวกัน	ถ) การอบผนึกขั้นตอนแรก
.....	20. กลไกแรกที่เกิดขึ้นเมื่ออบผนึกชิ้นงานผงวัสดุที่ผ่านการอัด	ท) Bulk transport
		ธ) Floating die
		น) Double action pressing
		บ) Ejection force
		ป) Relaxation
		ผ) Extrusion
		ฝ) Green density
		พ) Dispersant
		ฟ) Batch furnace
		ภ) Continuous furnace
		ม) Porous filter
		ย) Thermoplastic
		ร) Pre-sintering
		ล) Slurry techniques
		ว) Rheology
		ศ) Tap density

สูตรความสัมพันธ์ที่สำคัญ

$$\rho_g = \rho_a H_0 / H$$

$$H = H_0 - \Delta H$$

$$\psi = (\rho_s - \rho_g) / (\rho_T - \rho_g)$$

$$\rho_s = \rho_g / (1 - \Delta L/L_0)^3$$

$$C = C_0 [1 - (\gamma\Omega / kT)(R_1^{-1} + R_2^{-1})]$$

$$d\rho/dt = J A N \Omega$$

$$\varepsilon = 4\pi (r/G)^2$$

$$\frac{d\rho}{dt} = \frac{12 D_v \Omega}{kT G^3} \left(\frac{2\gamma}{r} - P_g \right)$$

$$\eta_M = \frac{\eta_B}{\left(1 - \frac{\phi}{\phi_C}\right)^2}$$

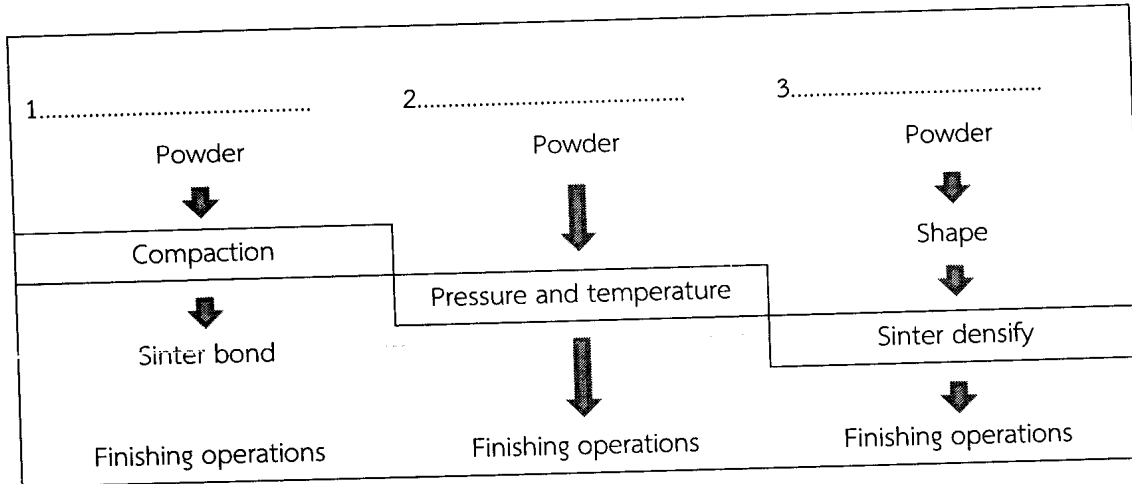
$$P_x = P \exp(-4 u z x / D)$$

s = sinter, g = green, T = theory, a = apparent, ψ = densification parameter,

ρ = density

2. (10 คะแนน) จาก VDO ที่เปิดดูในห้องเรียน Powder Metallurgy Touches Your Life ทั้งสอง Part (Part I และ Part II) ให้ยกตัวอย่างชิ้นงานที่ขึ้นรูปด้วยวิธี Powder Metallurgy มาคนละ 5 อย่าง พร้อมระบุรายละเอียด เช่น ชนิดของวัสดุ กรรมวิธีการผลิต ข้อจำกัด หรือข้อควรคำนึง

3. (5 คะแนน) เทคโนโลยีกระบวนการผลิตวัสดุผง (Powder processing technologies) แบ่งได้เป็น 3 เส้นทางคืออะไรบ้าง (เติมที่หมายเลข 1 2 และ 3) ที่ขึ้นอยู่กับกระบวนการแน่นตัว (densification) ของผงโดยการให้แรงอัด การให้อุณหภูมิ หรือการให้ทั้งแรงอัดและอุณหภูมิ

4. (ข้อละ 1 คะแนน เป็น 10 คะแนน) จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้มาพอเข้าใจ

- a) Liquid phase sintering
- b) Surface transport
- c) Bulk transport
- d) Viscous flow
- e) Sintering Atmospheres
- f) Slip casting

g) Investment casting

h) Compaction

i) Neck size ratio

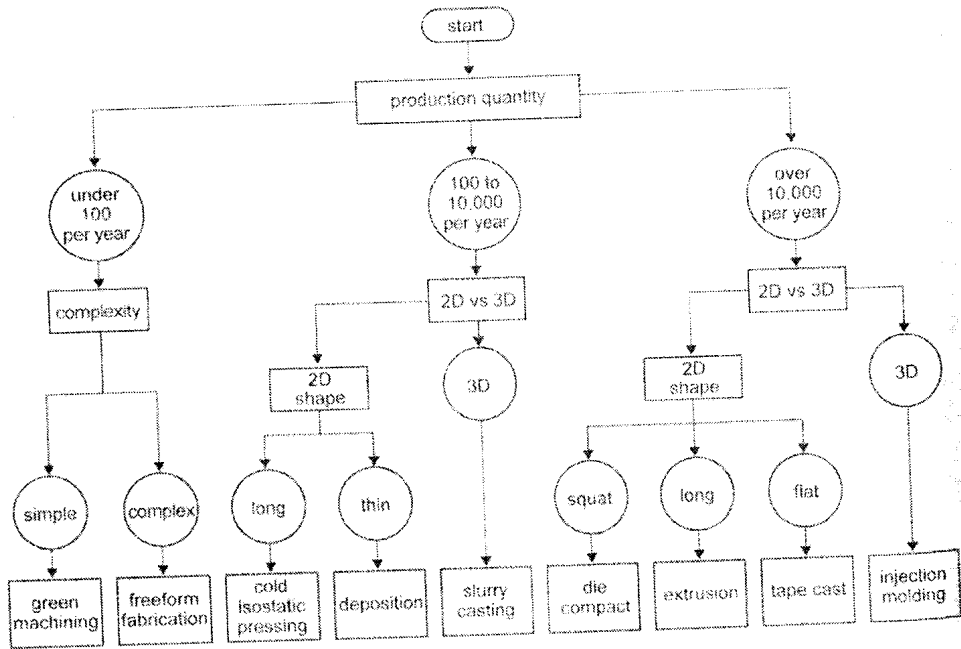
j) PIM

5. (5 คะแนน) ผงทองแดงที่ผ่านการอัดขึ้นรูปมีความหนาแน่นกรีนเป็น 74% ของความหนาแน่นทฤษฎี เมื่อนำไปผ่านการอบผนึกความหนาแน่นเพิ่มขึ้นเป็น 95% ของความหนาแน่นทฤษฎี จงคำนวณหา พารามิเตอร์ของการแน่นตัว และค่าความหดตัว เพื่ออ่านภาษาไทยแล้ววงๆ เลยให้โจทย์เป็นภาษาอังกฤษมาด้วย (A copper green compact of 74% density is to be sintered to 95% density. What is the densification parameter and estimate the linear shrinkage)

พารามิเตอร์ของการแน่นตัว = ...%

ความหดตัว = ...%

6. (10 คะแนน) จากภาพ flow การตัดสินใจเลือกกรรมวิธีการผลิตดังแสดงในรูปด้านล่าง ให้อธิบายถึงผลของปัจจัยต่างๆ ทั้งสามปัจจัยอย่างละเอียด คือ ปริมาณการผลิตต่อปี ลักษณะรูปร่างของชิ้นงาน และ ต้นทุนการผลิต ที่มีผลต่อการเลือกกรรมวิธีการผลิต (ใช้ภาษาไทยทั้งหมดในการอธิบาย พร้อมทั้งให้ความหมายของศัพท์ที่เป็นภาษาอังกฤษที่ปรากฏในภาพ flow ด้วย)

พิจารณาปริมาณการผลิตต่อปี:

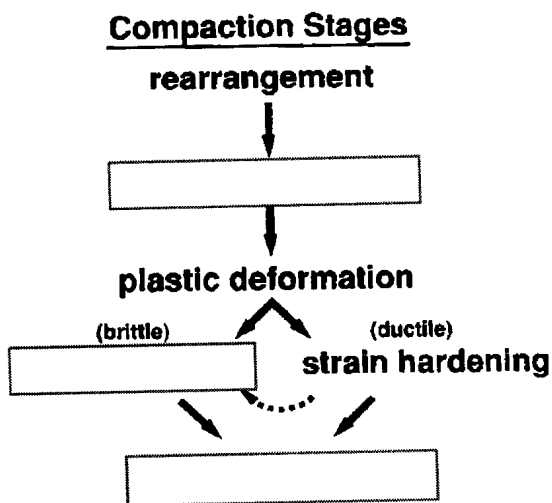
พิจารณารูปร่างลักษณะชิ้นงาน:

พิจารณาต้นทุนการผลิต:

7. (5 คะแนน) ชิ้นงานอะลูมิเนียมที่ผ่านการอัดขึ้นรูปชิ้นหนึ่ง เมื่อผ่านการอบผนึกมีความหนาแน่นหลังอบผนึกเป็น 2.6 g/cm^3 และมีค่าความหดตัวหลังการอบผนึกเท่ากับ 8.9% จงคำนวณหาความหนาแน่นของชิ้นงานอะลูมิเนียมนี้ก่อนอบผนึก (Hint: อะลูมิเนียมมีความหนาแน่นทฤษฎีเป็น 2.7 g/cm^3)

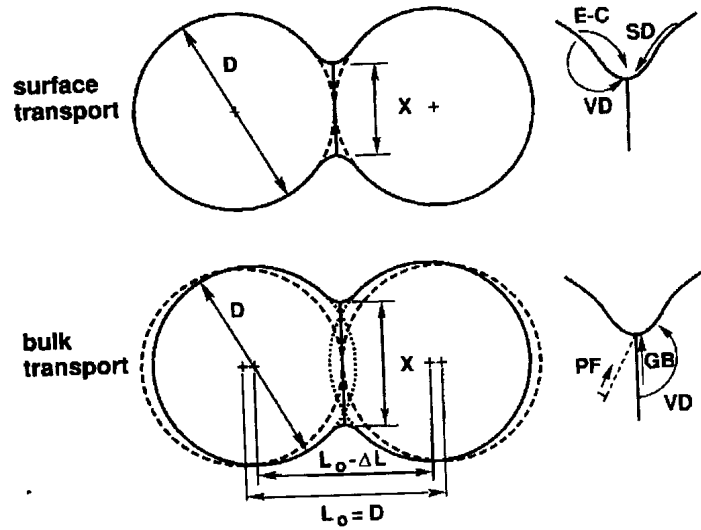
ความหนาแน่นเริ่มต้นคือ = ... กรัม/ลูกบาศก์เซนติเมตร (g/cm^3)

8. (5 คะแนน) ขั้นตอนของการอัดขึ้นรูปผงวัสดุ (Compaction Stages) เริ่มต้นจากบรรจุผงวัสดุลงในแม่พิมพ์ และให้แรงอัด มีพฤติกรรมต่างๆ เกิดขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งพฤติกรรมสุดท้ายจะเป็นการเสียรูปแบบมวลรวม แสดงดังภาพ ให้เติมพฤติกรรมในช่องว่างให้สมบูรณ์

A

9. (5 คะแนน) ในกระบวนการอบผนึกผงโลหะ มีกลไกการเคลื่อนที่ 2 ชนิด คือ การเคลื่อนที่ตามพื้นผิว และ การเคลื่อนที่แบบมวลรวม ให้อธิบายกลไกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนที่ทั้งสอง พร้อมทั้งรายละเอียดของกลไกที่สำคัญในการเคลื่อนที่ทั้งสองแบบ

10. (5 คะแนน) ในการขึ้นรูปด้วยวิธี การฉีดขึ้นรูปผงวัสดุ (PIM) ต้องมีการผสมผงวัสดุซึ่งเป็นโลหะ กับสารยึด และ สารอื่นๆ และก่อนฉีดเข้าเบ้าส่วนผสมต้องมีความหนืดที่เหมาะสม อยากทราบว่าความหนืดของส่วนผสม ขึ้นกับอะไรบ้าง (บอกมาอย่างน้อย 3 อย่าง)

[Handwritten signature]

11. (20 คะแนน) จงใส่เครื่องหมายถูก หน้าข้อความที่เห็นว่าถูก และเครื่องหมายผิด หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง ข้อใดตอบถูกต้องได้ 2 คะแนน ตอบผิด ติดลบ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ไม่ตอบได้ 0 คะแนน ดังนั้นคิดให้รอบคอบก่อนตอบ

	ก) เตาที่ใช้ในการอบผง แบ่งเป็นสองประเภท คือ เตาที่กำหนดอุณหภูมิที่ต้องการ และ เตาที่กำหนดอัตราการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิต่อหน่วยเวลา
	ข) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือความสามารถในการละลายของของแข็งในของเหลว เปรียบเทียบระหว่าง ทองแดง-เหล็ก และ ทองแดง-ทังสเตน เพราะทองแดงละลายได้ดีในเหล็กทำให้ระบบทองแดง-เหล็ก มีสัดส่วนความหนาแน่นสูงกว่าการละลายทังสเตนในทองแดงของระบบ ทองแดง-ทังสเตน
	ค) การอบผงเฟสของเหลวมีทั้งเฟสของแข็งและเฟสของเหลว สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือของเหลวต้องฟอร์มตัวเป็นแผ่นฟิล์มบางกระจายรอบเฟสของแข็ง และต้องมีมุมสัมผัสเล็ก
	ง) การอบผงโลหะชนิดเดียวกันสองขนาดผสมกัน เมื่อสัดส่วนของผงขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นจะทำให้การหดตัวเพิ่มขึ้นด้วย
	จ) เมื่อพิจารณาผลกระทบของการอัดต่อการอบผง พบว่าเมื่อปริมาณการอัดเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้สัดส่วนขนาดของเนื้อเพิ่มขึ้น และการหดตัวลดลง
	ฉ) ในตอนเริ่มต้นของการอบผงรูปทรงขนาดใหญ่อยู่กับที่ และถูกตรึงกับขอบเกรนช่วยรักษาเกรนให้มีขนาดเล็ก และในช่วงสุดท้ายของการอบผงรูปทรงควรแยกออกจากขอบเกรนเพื่อให้พลังงานรวมของระบบลดลง
	ช) อัตราการแน่นตัวในขั้นตอนกลางของการอบผงขึ้นอยู่กับการแพร่ของช่องว่างในผลึกออกห่างจากรูพรุน
	ซ) ในขั้นตอนกลางของการอบผง เกรนมีการโตขึ้น โดยขนาดเฉลี่ยของเกรนเพิ่มขึ้นตามอุณหภูมิในการอบผงดังสมการ $G^3 = G_0^3 + K T$
	ณ) ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ powder metallurgy ไม่ต้องการให้เกิด shrinkage ในชิ้นงาน เนื่องจากทำให้ความแม่นยำของขนาดชิ้นงานลดลง
	ญ) สำหรับพื้นผิวเว้า ความเข้มข้นของวาเคนที่สูงกว่าสมดุล ส่วนผิววนูนความเข้มข้นต่ำกว่า ดังนั้นจึงมีวาเคนซีไหลจากพื้นผิวเว้าไปยังพื้นผิววนูน

12. (10 คะแนน) ข้อโบนัส

- ก) อธิการบดี ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คนปัจจุบัน ชื่อ .....
- ข) คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์คนปัจจุบัน ชื่อ .....
- ค) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิศวกรรมการผลิตปีนี้ รหัส 51xxxxxxx ถือเป็นรุ่นที่ ..... ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.อ. และ รุ่นที่ ..... ของวิศวกรรมการผลิต วิศวกรรมศาสตร์ ม.อ.
- ง) ในปีนี้ (2555) คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.อ. มีอายุครบรอบ ..... ปี
- จ) เจ้าหน้าที่ธุรการของภาควิชาที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา (พีบี) ชื่อจริงว่า ..... นามสกุล .....
- ฉ) ม.อ. ย่อมาจาก ..... ดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คือ.....
- ช) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนปัจจุบัน ชื่อ .....